

S A D R Ž A J

1. TEHNOLOGIJA DRUMSKOG TRANSPORTA	1
1.1. OSNOVNI POJMOVI O TEHNOLOGIJI, ORGANIZACIJI I LOGISTICI TRANSPORTA	1
1.2. NOVE TEHNOLOGIJE U SAOBRAĆAJU I TRANSPORTU	3
1.2.1. Moguće strategije u uvođenju ITS.....	5
1.3. TRANSPORTNI PROCES	6
1.3.1. Elementi transportnog procesa.....	8
1.4. FAKTORI TRANSPORTA	14
1.5. TEHNOLOŠKI PROCES TRANSPORTA	17
2. VOZNI PARK	23
2.1. DEFINICIJA I SASTAV VOZNOG PARKA.....	23
2.2. DEFINICIJA I PODELA INVENTARSKOG VOZNOG PARKA.....	24
2.2.1. Podela inventarskog voznog parka prema tehničkom stanju.....	24
2.2.2. Eksploataciono-tehnička podela inventarskog voznog parka.....	26
3. RAD VOZNOG PARKA	27
3.1. ELEMENTI RADA VOZNOG PARKA.....	27
3.2. POKAZATELJI EFIKASNOSTI EKSPLOATACIJE DRUMSKIH VOZILA.....	27
3.3. PARAMETRI PROIZVODNE EFIKASNOSTI.....	29
3.3.1. Vremenski bilans voznog parka u danima-autodani.....	31
3.3.2. Auto-dani.....	31
3.3.3. Koeficijent tehničke ispravnosti— α_1	33
3.3.4. Koeficijent iskorišćenja voznog parka— α	35
3.3.5. Koeficijent iskorišćenja tehnički ispravnog—sposobnog voznog parka— α'	36
3.3.6. Zavisnost veličine koeficijenta tehničke ispravnosti i iskorišćenja voznog parka.....	38
3.3.7. Vremenski bilans u časovima rada vozila i voznog parka.....	43
3.3.8. Radno vreme vozila.....	45
3.3.9. Režim rada i radno vreme voznog parka.....	46
3.3.10. Koeficijent iskorišćenja vremena u 24 časa— ρ	48
3.3.11. Koeficijent iskorišćenja radnog vremena— δ	49
3.3.12. Primena izmeritelja eksploatacije za izražavanje autodana i autočasova pomoću inventarskih autodana.....	50

3.4. IZMERITELJI I KOEFICIJENTI ISKORIŠĆENJA PREDENOG PUTA	52
3.4.1. Pređeni put i njegovo iskorišćenje	52
3.4.2. Koeficijent iskorišćenja pređenog puta – β	54
3.4.3. Koeficijent nultog pređenog puta – ω	55
3.4.4. Srednja dužina vožnje sa teretom – $K_{st\lambda}$	55
3.4.5. Srednje rastojanje transporta jedne tone tereta – K_{st1}	56
3.4.6. Srednji dnevni pređeni put vozila – K_{sd}	57
3.5. BRZINE KRETANJA VOZILA	58
3.5.1. Srednja saobraćajna brzina – V_s	58
3.5.2. Prevozna – transportna brzina – V_p	60
3.5.3. Brzina obrta – V_o	62
3.5.4. Eksploataciona brzina – V_e	63
3.5.5. Primena izmeritelja eksploatacije u izrazima za razne vrste pređenog puta i izmeritelje uslova pri izvršenju transportnih procesa pomoć inventarskih autodana voznog parka	64
3.6. IZMERITELJI ISKORIŠĆENJA KORISNE NOSIVOSTI TERETNIH	66
3.6.1. Koeficijent statičkog iskorišćenja korisne nosivosti vozila – γ i prosečna nosivost heterogenog voznog parka za obim prevoza – q_Q	67
3.6.2. Koeficijent dinamičkog iskorišćenja korisne nosivosti – ϵ i prosečna nosivost heterogenog voznog parka za transportni rad – $\bar{q}_1$	70
3.6.3. Uslovi jednakosti koeficijenata statičkog i dinamičkog iskorišćenja korisne nosivosti vozila	72
3.6.4. Jednakost srednje dužine vožnje sa teretom – $K_{st\lambda}$ i srednjeg rastojanja transporta jedne tone tereta – K_{st1}	74
3.6.5. Težinska karakteristika za transportni rad – η	75
3.6.6. Težinska karakteristika za ukupnu količinu transportovane robe – φ ...	76
4. PROIZVODNOST VOZNOG PARKA	77
4.1. PROIZVODNOST TERETNOG VOZILA	77
4.2. PROIZVODNOST AUTOBUSA	79
4.3. UTICAJNI FAKTORI NA PROIZVODNOST VOZILA	81
4.4. ANALIZA PROIZVODNOSTI TERETNOG VOZILA PO PONAŠANJU RELATIVNIH PROMENA	86
4.4.1. Primeri praktične primene koeficijenta μ^w	87
4.5. KOLIČINSKA OCENA UTICAJA PARAMETARA PROIZVODNE EFIKASNOSTI NA PROIZVODNOST TERETNOG VOZILA	88
4.6. MODIFIKACIJA POSTOJEĆIH OBRAZACA ZA PUNU I RADNU PROIZVODNOST	103

4.7. PROIZVODNOST TERETNIH VOZILA KAO FUNKCIJA DVEJU PROMENLJIVIH.....	106
4.7.1. Funkcionalna zavisnost $W'_U = axy$	110
4.7.2. Funkcionalna zavisnost $W'_U = \frac{xy}{a + by}$	112
4.7.3. Funkcionalna zavisnost $W'_U = \frac{x}{a + by}$	115
4.7.4. Funkcionalna zavisnost $W'_U = \frac{x}{a + bxy}$	118
4.7.5. Funkcionalna zavisnost $W'_U = \frac{x}{ax + by}$	121
4.7.6. Funkcionalna zavisnost $W'_U = \frac{xy}{ax + by}$	124
4.7.7. Funkcionalna zavisnost $W'_U = \frac{xy}{a + bxy}$	126
4.7.8. Funkcionalna zavisnost $W'_Q = axy$	129
4.7.9. Funkcionalna zavisnost $W'_Q = \frac{xy}{a + by}$	131
4.7.10. Funkcionalna zavisnost $W'_Q = \frac{x}{a + by}$	134
4.7.11. Funkcionalna zavisnost $W'_Q = \frac{x}{a + bxy}$	137
4.7.12. Funkcionalna zavisnost $W'_Q = \frac{x}{ax + by}$	139
4.7.13. Funkcionalna zavisnost $W'_Q = \frac{1}{ax + by}$	142
4.7.14. Funkcionalna zavisnost $W'_Q = \frac{xy}{a + bxy}$	145
4.8. OBIM PREVOZA, TRANSPORTNI RAD I ANALIZA DEJSTVA EKSPLOATAACIONIH IZMERITELJA NA PROIZVODNOST VOZILA U USLOVIMA HETEROGENE STRUKTURE KAPACITETA TERETNOG VOZNOG PARKA	148
4.9. DIMENZIONISANJE TRANSPORTNIH KAPACITETA	153
4.9.1. Dimenzionisanje transportnih kapaciteta u zavisnosti od vremenskih gubitaka po ostvarenoj vožnji sa teretom	155
4.9.2. Dimenzionisanje inventarskog voznog parka u zavisnosti od specifičnih vremenskih gubitaka po toni transportovanog tereta	156

5. IZBOR PREVOZNOG PUTA U PROCESU TRANSPORTA ROBE.....	157
5.1 ORGANIZACIJA KRETANJA VOZILA NA TRANSPORTNOJ MREŽI–VRSTE PREVOZNIH PUTEVA	157
5.2. PONAVLJAJUĆI PREVOZNI PUT	158
5.2.1. Ponavljajući prevozni put sa povratnom praznom vožnjom sa položajem garaže van prevoznog puta između tačaka A i B.....	159
5.2.2. Ponavljajući prevozni put sa povratnom praznom vožnjom sa položajem garaže izvan prevoznog puta sa strane od tačke A.....	162
5.2.3. Ponavljajući prevozni put sa povratnom praznom vožnjom, sa položajem garaže na prevoznom putu između tačaka A i B	164
5.3. PONAVLJAJUĆI PREVOZNI PUT SA PREVOŽENJEM U OBA SMERA	167
5.4. PONAVLJAJUĆI PREVOZNI PUT SA DELIMIČNIM ISKORIŠĆENJEM PREDENOG PUTA	170
5.4.1. Ponavljajući prevozni put sa delimičnim iskorišćenjem prevoznog puta u povratnoj vožnji, sa položajem garaže van prevoznog puta	170
5.4.2. Ponavljajući prevozni put sa delimičnim iskorišćenjem predenog puta u povratnoj vožnji, sa položajem garaže van prevoznog puta između tačaka A i B	173
5.4.3. Ponavljajući prevozni put sa delimičnim iskorišćenjem predenog puta u povratnoj vožnji, sa položajem garaže na prevoznom putu	176
5.4.4. Smaknuti prevozni put sa delimičnim iskorišćenjem predenog puta u oba smera.....	184
5.5. RADIJALNI PREVOZNI PUT	188
5.6. PRSTENAST PREVOZNI PUT	190
5.7. DISTRIBUTIVNI (SABIRNI) PREVOZNI PUT	192
6. TROŠKOVI EKSPLOATACIJE VOZILA U DRUMSKOM TRANSPORTU	197
6.1. OSNOVNE NAPOMENE O TRANSPORTNIM TROŠKOVIMA	197
6.2. KLASIFIKACIJA TROŠKOVA	198
6.2.1. Klasifikacija troškova po ekonomskom obeležju.....	199
6.2.2. Klasifikacija troškova po proizvodnom obeležju.....	201
6.2.3. Klasifikacija troškova prema načinu nastajanja troškova	203
6.2.4. Klasifikacija troškova prema nosiocima troškova.....	204
6.2.5. Klasifikacija troškova prema načinu utvrđivanja.....	205
6.3. METODE PRORAČUNA POJEDINIH STAVKI FINANSIJSKIH REZULTATA POSLOVANJA ATP–A	209
6.3.1. Proračun promenljivih (varijabilnih) troškova	209
6.4. UTICAJ EKSPLOATACIONIH IZMERITELJA NA CENU JEDINICE TRANSPORTNOG RADA	211

6.5. KOLIČINSKA OCENA UTICAJA PARAMETARA PROIZVODNE EFIKASNOSTI NA CENU TRANSPORTA	220
6.6. ANALIZA RELATIVNIH PROMENA PARAMETRA PROIZVODNE EFIKASNOSTI I CENE TRANSPORTA.....	228
7. KOORDINACIJA KRETANJA VOZILA I RADA ROBNIH TERMINALA	229
7.1. ROBNI TERMINALI U DRUMSKOM TRANSPORTU INJIHOVE KARAKTERISTIKE	229
7.2. PROPUSNA MOĆ ROBNIH TERMINALA.....	233
7.3. PRORAČUN BROJA MESTA ZA UTOVAR I ISTOVAR.....	233
7.4. RITAM RADA ROBNOG TERMINALA	235
7.5. KOORDINACIJA KRETANJA VOZILA I RADA ROBNOG TERMINALA	235
7.6. PRIMENA VOZILA SA UREĐAJEM ZA SAMOISTOVAR I VOZILA SA UREĐAJEM ZA SAMOUTOVAR-SAMOISTOVAR	237
7.7. ORGANIZACIJA TRANSPORTA ROBE TEGLJAČIMA SA POLUPRIKOLICAMA SISTEMOM ZAMENE POLUPRIKOLICA	240
7.8. UPOREĐENJE KORISNOSTI PRIMENE VOZILA SA STANDARDNIM TOVARNIM SANDUKOM I TEGLJAČA SA POLUPRIKOLICOM.....	245
8. ROBA I ROBNI TOKOVI.....	249
8.1. KLASIFIKACIJA ROBA	249
8.2. PROPISI O PREVOZU OPASNIH MATERIJA	251
8.2.1. Osnovna podela opasnih materija.....	252
8.2.2. Oznake za opasne materije	255
8.2.3. Obaveštenja i upozerenja na pojedine vrste opasnosti	257
8.2.4. Mere za povećanje bezbednosti transporta opasnih materija.....	258
8.2.5. Prevoz lako kvarljive robe	259
8.3. ISTRAŽIVANJE I IZUČAVANJE ROBNIH TOKOVA	260
8.4. OSNOVNI GENERATORI TOKOVA ROBE	262
8.4.1. Nivo i struktura društvenog proizvoda.....	262
8.4.2. Bilans proizvodnje i potrošnje.....	263
8.4.3. Obim i struktura izvoza i uvoza	265
8.4.4. Bilateralna razmena	269
8.5. OBIM, DINAMIKA I STRUKTURA POSTOJEĆIH TOKOVA ROBE.....	271
8.5.1. Tokovi robe po vrsti međunarodnog transporta.....	271
8.5.2. Bilateralna razmena po vrsti robe i vidovima transporta.....	274
8.5.3. Bilateralna razmena po zemljama utovara i istovara i vidovima transporta.....	276
8.5.4. Bilateralna razmena po okruzima utovara i istovara i vidovima transporta.....	280
8.5.5. Međunarodni transport robe drumskim transportom.....	281

8.6. OCENA BUDUĆIH TOKOVA ROBE U MEĐUNARODNOM TRANSPORTU	285
8.7. NERAVNOMERNOST OBIMA PREVOZA I TRANSPORTNOG RADA I KOEFICIJENTI NERAVNOMERNOSTI OBIMA PREVOZA I TRANSPORTNOG RADA	287
8.8. MERE ZA SAVLAĐIVANJE NERAVNOMERNOSTI OBIMA PREVOZA I TRANSPORTNOG RADA	288
8.9. OBIM PREVOZA ROBE.....	290
8.10. PROSTORNA DISTRIBUCIJA ROBE.....	291
8.10.1. Obim prevoza robe radne (organizacione) jedinice	291
8.10.2. Obim prevoza robe na deonici puta.....	292
8.10.3. Obim prevoza robe na putnom pravcu.....	294
8.11. ROBNI TOKOVI, GRAFIČKI PRIKAZ TRANSPORTNOG RADA.....	295
9. TRANSPORT PUTNIKA U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU.....	297
9.1. OBIM PREVEZENIH PUTNIKA PO VIDOVIMA TRANSPORTA	297
9.1.1. Prevoz putnika po vidovima transporta.....	299
9.2. PERFORMANSE SISTEMA ZA JAVNI DRUMSKI TRANSPORT PUTNIKA (JDTP)	302
9.2.1. Mreža linija.....	302
9.2.2. Funkcionisanje.....	304
9.3. TRENDOWI PROMENA U JAVNOM TRANSPORTU PUTNIKA U EVROPI.....	306
9.4. PROBLEMI U SISTEMU JDTP U NAŠOJ ZEMLJI.....	306
9.5. PRAVCI DALJEG RAZVOJA SISTEMA JDTP	307
9.6. OSNOVNE KARAKTERISTIKE MEĐUGRADSKOG AUTOBUSKOG TRANSPORTA PUTNIKA	310
9.7. ISTRAŽIVANJE I IZUČAVANJE KARAKTERISTIKA PUTNIČKIH TOKOVA	312
9.8. PARAMETRI PROIZVODNE EFIKASNOSTI RADA VOZILA NA MEĐUGRADSKIM I MEĐUNARODNIM LINIJAMA.....	315
9.8.1. Broj prevezenih putnika– P_{λ}	315
9.8.2. Mogući maksimalni broj prevezenih putnika (mogući obim prevoza) u toku poluobrtu– $P_{\lambda, \max}$	315
9.8.3. Ukupan broj prevezenih putnika po deonicma linije (tok putnika)– Q_{λ}	316
9.8.4. Prosečan protok putnika po jednoj deonici linije u poluobrtu– $\bar{q}_{\lambda, Q}$	318
9.8.5. Koeficijent izmene putnika– η_{sm}	318
9.8.6. Koeficijent statičkog iskorišćenja kapaciteta autobusa– γ	319
9.8.7. Transportni rad autobusa– U	320
9.8.8. Mogući transportni rad– $U_{\max}$ (bruto transportni rad).....	321
9.8.9. Koeficijent dinamičkog iskorišćenja kapaciteta autobusa– ε	321

9.8.10. Prosečna dužina vožnje autobusa (poluobrta) na liniji– $K_s P_\lambda$	322
9.8.11. Srednja dužina vožnje jednog putnika– $K_s P_1$	322
9.8.12. Prosečan broj putnika po kilometru linije za transportni rad– $\bar{q}_{\lambda U}$	322
9.8.13. Neravnomernost putničkog toka na liniji.....	323
9.8.14. Veza koeficijenata ε_λ , γ_λ i η_{sm} i izmeritelja $K_s P_1$ i $K_s P_\lambda$	323
9.9. PRORAČUN IZMERITELJA EKSPLOATACIJE HETEROGENOG VOZNOG PARKA PO LINIJAMA U MEĐUGRADSKOM TRANSPORTU.....	325
10. PERSPEKTIVE RAZVOJA DRUMSKOG TRANSPORTA	333
10.1. SAVREMENE TEHNOLOGIJE TRANSPORTA U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU.....	333
10.2. STANJE I PERSPEKTIVE RAZVOJA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE (IT)	338
LITERATURA.....	349
SPISAK POJMOVA.....	351